

RUDAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA
RUDNIKA LIGNITA VELENJE

Št. 18 — Cena 10 din
30. DECEMBRA 1961

Pomen raznih izboljšav

Ing. Zagoričnik Stefan

Pri proizvodnem procesu dobivanja lignita v velenjskem premogovnem bazenu je zelo važno, da se nenehno obstoječi način dobivanja premoga izpopolnjuje odnosno izboljšuje na osnovi novih predlogov in dosedanjih izkušenj na področju obstoječe odkopne metode.

Namen članka je, da prikaže nekatere uspehe, ki jih je študijski oddelek dosegel na področju uporabe vodnih ampul kot mašila razstrelilnih vrtin, izboljšanega načina odstreljevanja premoga na podkropu in v stropu širokega čela, uporabe razstreliva kamniktit-4, izkustva odstreljevanja v stropu z dolgimi vrtinami, nadalje izboljšano obratovanje dobivalno-nakladalnega stroja od firme Eickhoff ter uvajanje jeklenega podporja iz starih tračnic.

Uporaba vodnih ampul kot mašila razstrelilnih vrtin

V mesecu novembru preteklega leta smo na študijskem čelu pričeli s poizkusi uporabe vodnih ampul kot mašil za razstrelilne vrtine pri dobivanju lignita.

Za izdelavo vodnih ampul odgovarjajo polietilen cevi, debeline 0,06 mm, širine 60 mm; polnijo se z vodo in imajo na obeh koncih ročni vozec. Vodna ampula je dolga 40 do 50 cm in vsebuje 280 do 300 cm³ vode.

Po pozitivnih poizkusih se je razširila uporaba vodnih ampul tudi na druga široka čela, kar pripomore k higiensko-tehnični službi odstreljevanja. Pri zgorevanju eksplozivov se tvorijo nitroni plini, ki dražijo na kašelj, zbadajo v grlu, povzročajo solzenje ali glavobol. Plini po razstreljevanju pri uporabi vodnih ampul postanejo »blagi«, niso več »žgočiči« — dušljivi. Rudarji občutijo precejšnje olajšanje v primerjavi odstreljevanja brez vodnih ampul. Zaposleni več ne kašljajo, ne občutijo glavobola in ne pojavlja se več solzenje.

Škodljivi plini se pri eksploziji pri uporabi vodnih ampul delno absorbirajo in razredčijo. Zaradi boljše in daljše zamašitve razstrelilnih vrtin se dejstvo razstreliva poveča in tako znižuje poraba razstreliva. Zaradi vodnih hlapov se pri razstreljevanju prepreči nevarnost eksplozije ali vžiga metana.

Prednost uporabe vodnih ampul kot mašil razstrelilnih vrtin se izraža tudi

v skrajšanju delovnega časa za polnjenje vrtin; odpade določen odstotek delovnega časa za dobivanje in dostavo glin v jamo do delovišč, prav tako se zmanjša čas za izdelavo glinastega mašila na delovišču, kar se izraža v znižanju stroškov in boljšem izkoriščanju delovnega časa ter delnemu povečanju proizvodnje.

Izboljšani način odstreljevanja premoga na širokem čelu

S prehodom na izpopolnjeni način odstreljevanja lignita se je število razstrelilnih vrtin zmanjšalo, kar ima za posledico znižanje časa za vrtanje in nabiranje vrtin ter s tem neposredno povečanje koristnega delovnega časa. Razdalja med vrtinami se je

namreč povečala od okrog 1,0 do 1,2 m na okrog 1,5 do 1,8 m v odvisnosti trdnosti lignita. Tudi število umikov zaposlenih na širokem čelu se zaradi odstreljevanja z večjo razdaljo med vrtinami sorazmerno zmanjša. Prednosti boljše metode odstreljevanja se izražajo tudi v delnem povišanju odkopne storitve.

Tako je jama-vzhod v I. polletju 1961 napram l. 1960 znižala normativ razstreliva na odkopih od 268 gr/t na 201 gr/t ali za 67 gr/t — 26 % in vžigalnikov pa od 0,44 vžig/t na 0,32 vžig/t ali za 0,12 vžig/t — 27 %.

Tako so se znižali stroški za razstreljevanje pri nabavni ceni razstreliva kamniktit-2, 194 din/kg in vžigalnikov s povprečno ceno 97 din/vžig. Za okrog 24,7 din/t ali pri proizvodnji premoga 828.120 t v I. polletju t. l. znaša skupni prihranek ca. 20.450.000 din. (Se nadaljuje)



1
9
6
2

USPEHOV POLNO
NOVO LETO ž e l i

Delovni kolektiv Rudnika lignita Velenje

Potreba po impregnaciji jamskega lesa

(Nadaljevanje)

Les je po vsem svetu visoko cenjena surovina. Z ozirom na njegovo kratko življenjsko dobo je njegova cena visoka ter predstavlja enega izmed najdražjih gradbenih materialov. Visoka cena in kratka življenjska doba dajeta povod za to, da raziščemo, kaj je vzrok, da les tako kmalu propade in kaj je potrebno storiti, da to preprečimo.

Pod naravno trajnostjo lesa razumemo, da lahko obdrži svoje prirodne lastnosti krajši ali daljši čas. Te lastnosti so anatomska struktura, barva, trdota in ogrevalna moč.

Časovni interval trajanja lesa je različen. Les lahko zadrži svojo prirodno lastnost od nekaj mesecev do tisoč in še več let. Faktorji, ki vplivajo na trajnost, so notranji in zunanji. Notranji faktorji so: anatomska struktura, kemizime, težina in individualne lastnosti lesa. Zunanji faktorji pa so: čas poseka in postopek s posekanim lesom, mikroorganizmi, glivice in insekti, vlaga, zrak, temperatura in vse ostale okolnosti, katerim je les izpostavljen. Tipičen primer, ki les v najkrajšem času uniči, je skupno delovanje vode, temperature in zraka, ki v određeni količini in određenem intervalu omogočajo uničujoče dejstvo biološkim škodljivcem.

Ker se nahajamo sredi gozdov, kljub visoki ceni ne znamo lesa ceniti, predvsem pa ga premalo racionalno izkoriščamo. Premalo paznje posvečamo racionalnemu izkoriščanju lesa v podjetjih in raznih delavnicah, ki les predelujejo, še manj pa v individualnem gospodarstvu. Ze pri poseku in spravi lesa iz gozdov posvečamo vse premalo paznje. Les puščamo ležati na vlažnih tleh in večasih še celo neobdelanega. Tako ustvarjamo sami osnovne pogoje za razvoj raznih glivic, ki povzročajo gnitje odnosno odmiranje lesa. Te glivice napadajo celice in jih razkrajajo, zato opazimo v notranjosti lesa, če ga prerežemo, bele, rdeče, rumene, rjave ali pa pisane madeže, ki že predstavljajo gnilobo. Tako napadenih delov tudi impregnacija ne more več zaščititi. So pa to najpogostnejši primeri okvar, ki jih, kot je že navedeno, povzročijo lastniki lesa že pri samem poseku in spravi.

Od zgoraj navedenih vrst gnilob je najbolj nevarna pisana in jo povzročajo glivice iz rodu LENZITES. Les, ki je napaden s temi glivicami, je neuporaben. To bolezen lesa najdemo zelo pogosto predvsem na lesu, ki je izpostavljen atmosferskim nevarnostim, kot n. pr.: na neurejenih platiščih lesa, na lesenih plotovih, lesenih mostovih, pa tudi na stav-

bah. Navedeno obolenje opazimo na ta način, da najdemo na lesu temnejše madeže razsute v bliki podolžnih trakov, kjer nato les porumeni ali pa pobeli. Drugih znakov zunaj ne opazimo več. Celoten proces gnitja se nato odvija v sredini lesa. Ko les pogledamo, mislimo, da je popolnoma zdrav, je pa dejansko popolnoma preperel in zadostuje le majhen pritisk, da se zlomi.

Poleg navedenih in nenavedenih glivic je važno omeniti še *Lentinus lepideus* in *Pacilus abernuntius*. Ta dva se pojavljata na odprtih in vlažnih prostorih — poslednji najrajši v temi in jih najdemo predvsem v rudnikih in vlažnih stanovanjskih hišah. Za svoj razvoj ima najrajši borov les, najbolj povoljna za razvoj pa je temperatura 27° C.

Lentinus lepideus napada centralna vlakna lesa. Miceleji so bele barve. Tipično za to vrsto gobe so velika plodišča s centralnim stebelcem. Masa in lamele so rumenkastobelega barve. Rumenorjava površina klobuka je pokrita z rjavimi luskinami. Ta goba je, kot že navedeno, zaradi

razsežnih plodišč zelo nevaren in hiter uničevalec lesa.

Poleg še mnogih gliv — gob naj omenim le še *Merulius lacrymans* ali tako imenovano »hišno gobo«. Ta je najnevarnejša in napada predvsem smrekovino, uniči pa tudi ostale vrste lesa. Tipično za to gobo je to, da uniči tudi zidove. Je zelo odporna proti vročini in mrazu. Saj se razvija celo pri -20° C. Razvija se najraje v vlažnih prostorih.

Da se očuvamo pred tem nevarnim uničevalcem, moramo podvzeti naslednje preventivne mere: les, namenjen za vgrajevanje, mora biti posušen do najmanj 15% vlage. Ko izbiramo les za vrgadnjo, ga ne smemo vzeti od tam, kjer se v neposredni bližini nahaja ta škodljivec. Les, ki je napaden od te gobe, se mora takoj sežgati, da se s tem onemogoči zaraza drugega lesa.

Poleg navedenih škodljivcev imamo še razne insekte, ki uničujejo les, vendar njih dejstvo ni tako nevarno kot so glivice — gobe.

Zgoraj navedeni škodljivci skrajšujejo življenjsko dobo lesa s hitrejšim ali počasnejšim tempom, vsako skrajševanje uporabnostne dobe lesa pa je gospodarska škoda, ki jo je treba preprečevati.

(Se nadaljuje)



Tehnološka zasnova veleplinarne v Velenju

Ze kmalu po osvoboditvi so se pojavili vzporedno z načrti povečanja proizvodnje velenjskega lignita na dvajsetkratno predvojno vrednost tudi predlogi za njegovo oplemenitenje v smeri proizvodnje najplemenitejšega goriva-plina, ki ga je možno na najcenejši način, t. j. po ceveh transportirati do oddaljenih potrošnikov širom po Sloveniji.

Predhodne študije so ugotovile, da je za pretvorbo lignita v plin najprimernejši postopek vplinjavanje ali gasifikacija v tlačnih plinskih generatorjih pod pritiskom ca. 25 atm. z zmesjo kisika in pare, ker se le na ta način tvori v generatorju poleg ostalih plinskih sestavin tudi znatna količina metana, ki povečuje kalorično vrednost plina. Razumljivo, da čim višja je ta vrednost in čim več vezane toplote vsebuje vsak kubični meter plina, tem cenejši je transport te oblike energije.

Ker se pri procesih predelave različni premogi lahko obnašajo zelo različno, je bilo potrebno preizkusiti tudi velenjski lignit, če je primeren za tak način oplemenitenja. Leta 1948 nam je bila v ta namene na razpo-

lago veleplinarne v Mostu (ČSR) in v njej sta bila izvršena dva poizkusa. vsakokrat s po več sto ton lignita; poizkusa sta pokazala, da je možno velenjski lignit zelo dobro vpliniti v tlačnih generatorjih. Očiščen plin je vseboval kot gorljive pline poleg metana še vodik in ogljikov monoksid negorljivih plinov pa še nekaj odstotkov; njegova kalorična vrednost je znašala 4000 kalokalorij na m³. Poizkusa sta tudi pokazala, da je potrebno lignit predhodno delno posušiti, tako da se mu vlaga zniža na približno 25 odstotkov.

Po teh ugotovitvah so bile potrebne seveda še nadaljnje študije, predvsem za določitev velikosti predvidene plinarne na osnovi ugotovljenih in ocenjenih bodočih potreb po plinu v naši republici. Določiti je bilo treba način čiščenja plina, postopke predelave stranskih proizvodov, ki nastanejo pri vplinjavanju, način čiščenja odpadnih vod itd.

Rezultati vseh teh poizkusov so se strnili v investicijski program ter idejni projekt za Veleplinaro Velenje, kot prvo etapo izgradnje Energo-ke-

(Nadaljevanje na nasl. strani)

Tehnološka zasnova veleplinarne v Velenju

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

mičnega kombinata. Plin namreč ni le plemenito gorivo, plin je tudi surovina za nadaljnjo predelavo v dragocene kemične produkte, zlasti za plastične mase, umetna vlakna (n. pr. perlon) in umetna gnojila, katere namestavamo izdelovati v drugi etapi izgradnje kombinata.

Podajamo kratek tehnični opis postopka za pridobivanje 500 milj. m³ daljinskega plina na leto iz ca. 1 milj. ton surovega lignita, kar je predmet že potrjenega in pri investicijski banki vložnega elaborata.

Surovi premog granulacije 10 do 50 mm prihaja po traku iz obstoječe separacije pri jašku Preloge do zemljišča predvidenega za izgradnjo bodočega kombinata, ki se nahaja med regulirano Pako in železnico vzhodno od TE Šoštanj. Premog pada tu najprej v sušilnico, kjer se delno osuši z vročimi dimnimi plini, ki jih proizvajamo v posebnem kurišču, na 25% preostale vlage. Posušeni premog se po iztoku iz sušilnice razseje na situ

z odprtinami premera 8 mm. Granulacija 8—40 mm, ki bo služila kot vložek v generatorje teče po traku v bunkerje nad generatorji.

Preostali drobnozrnati premog 0 do 8 mm vodimo h kotlom priključene toplarne, kjer proizvajamo vso za postopek potrebno visokotlačno paro. Kisik pridobivamo v veliki kisikarni kjer ločimo s pomočjo nizkih temperatur zračni kisik od dušika.

Glavni obrat veleplinarne — generatorsko postajo sestavlja 5 tlačnih generatorjev, od katerih bodo 4 stalno v pogonu a peti v rezervi. Višine generatorja znaša 15 m, notranji premer pa 3,2 m. Kisik ima pri vstopu v generatorja pritisk 29 atm, para 30 atm ter 380° C. Vplinjevalni proces poteka pri 25 atm. ter daje 83.000 m³/h surovega plina. Plin ima pri izstopu iz generatorja temperaturo ca. 520°. To toploto izkoristimo v sistemu parnih kotlov za proizvodnjo nizkotlačne pare, katero potrebujemo pri čiščenju plina in predelavi stranskih produktov.

Pri ohlajevanju plina se kondenzira in odloča katran, katransko olje in plinska voda, ki jih vodimo v zbiralnice-rezervoarje. Ohlajenemu plinu izperemo najprej glavni del žveplanih spojin s posebno lužino v tako imenovani alkacid napravi. Nadaljnje čiščenje plina poteka v rektisol napravi, kjer odstranjujemo negorljivi ogljikov dvokis in še preostale nečistoče z metanolom (metilnim alkoholom) pri mrazu —75° C. Istočasno izperemo tudi v plinu nahajajoči surovi bencin ter ga skladiščimo v rezervoarju.

Sedaj je plin posem čist in osušen, nakar ga izmerimo in oddamo s 23 atm. pritiska v plinski daljnovod za oskrbo naše industrije, obrti in stanovanjskih centrov.

Poglejmo še, kako predelamo in uporabimo stranske proizvode. Katran in katransko olje (skupaj 15.000 ton letno) predvidevamo zaenkrat uporabiti kot tekoče gorivo, deloma v lastni toplani, deloma v železarnah kot dodatek plinu namesto mazuta (kurilno olje). Pozneje, ko bomo imeli zaradi povečave plinarne na dvojno velikost tudi večjo količino katrana, bomo tega predelovali v visokovredne produkte, ki bodo zopet surovine za nove kemične postopke.

Prav tako bomo zaenkrat prodajali surovi bencin (4200 ton letno) rafinerijam v čiščenje, v perspektivi pa ga bomo sami predelali.

Žveplene pline iz alkacidne naprave lahko pretvorimo ali v žvepleno kislino ali pa v čisto žveplo (4000 t).

Končno vsebuje plinska voda med drugim tudi fenole, katere ji odvzamemo (ekstrahiramo) z organskim topilom (fenosolvanom). Tudi surovi fenoli so potrebni še dodatnega čiščenja (4000 t), nakar so uporabni kot surovine za kemično industrijo. Poleg fenolov se nahaja v plinski vodi amoniak, katerega izženemo s paro ter ga predelamo z žvepleno kislino v umetno gnojilo amonsulfat (13.000 t).

V plinski vodi se nahaja še vedno preveč strupov in nečistoč, da bi jo smeli izpuščati v Pako. Zato jo vodimo v velike, okrogle bazene, polnjene z blatom, ki vsebuje posebne bakterije. Bakterije uničijo v vodi organske strupe (predvsem ostanke fenolov), nakar uporabimo vodo še za odstranjevanje pepela izpod generatorjev in kotlov. To pepelno brozgo lahko vodimo po pepelovodu v sedanje ali bodoče zbiralne bazene (ribnike) in jih tako pomagamo zasipati.

Poleg opisanih glavnih proizvodnih obratov pa bo potrebno zgraditi in postaviti še mnogo pomožnih: transformatorske postaje, vodne črpalne postaje, naprave za mehčanje kotlovske vode, hladilne stolpe, delavnice in skladišča, upravno poslopje z laboratorijem in centralno upravljajalno postajo itd.

Tako bo nastal poleg TE Šoštanj glavni energetski in tudi kemični center naše republike.

dr. ing. Lavrenčič B.

Posode — posode!

Vseh blokih, kjer je centralna ogrevanja se pojavlja v zimskem času problem — suh zrak. Kvaren je tako za ljudi, kot za vse lesne izdelke, ki se prekomerno izsušijo, da prične, če so pleskani odpadati barva, ob kraju oken in vrat pa še omet. Na parketu se pojavijo široke, grde razpoke. Problem lahko rešimo s posodami na radiatorjih. Seveda pa vsi hišni sveti tarnajo, češ da nimajo finančnih sredstev. Zaradi problema, mogoče 100.000 dinarjev, mečemo skozi okna dva milijona ali pa še več dinarjev.

Ce hišni sveti res nimajo finančnih sredstev, naj prepričajo stanovalce,

da vsak posodi denar hišnemu svetu za nabavo posod v svojem stanovanju.

Hišni sveti naj sami poskrbijo in naročijo posode pri obrtniku, tako da bodo posode hitro narejene in enakih oblik.

Najboljše so posode, ki pokrijejo vso vrhno površino radiatorja in so pritrjene s štipalci na rebra radiatorjev.

Posode naj bodo iz pocinkane pločevine in visoke od 4 do 6 cm. Posode poleti lahko uporabimo kot podstavke za cvetlice na balkonih.

J. A.

MNOGO ZADOVOLJSTVA V LETU 1962

Rudniški komite ZKS

Rudniški komite LMS

Sindikalna podružnica RLV

Krajevni odbor SZDLJ Velenje

Kultura

Uspešno delo

V Delavsko prosvetno društvo Svoboda Velenje je vključenih nad štiri sto članov. V pretekli sezoni so našli nad sedemdeset prireditev, če nastope godbe na pihala odračunamo, ki jih je sama zabeležila 67. Kulturni program na občnem zboru je najlepše dokazal, kakšna je bila dejavnost najmočnejšega kulturno-prosvetnega društva v Velenju. Če upoštevamo v članstvu še mladino, potem število vseh naraste na sedem sto. To pomeni, da je vsak deseti Velenjčan hkrati svobodaš.

V nedeljo, dne 10. decembra so na občnem zboru velenjske Svobode kritično pregledali dosedanje delo. Potekalo je v devetih sekcijah. Med najbolj uspešne štejejo lutkovno, ki jo vodijo učiteljice in je pripravila kar 50 predstav za cicibane. Nič slabša ni bila godbena sekcija, v kateri deluje pretežno mladina. 67 nastopov je lepa bilanca njenega dela. Pridružuje se ji moški pevski zbor in amatersko gledališče. Delavna pa je bila tudi likovna sekcija.

Letošnjo sezono je uspešno pričela delati plesna sekcija, ki združuje že sedaj 130 članov. Med sekcijami, ki so to sezono postale zelo aktivne, štejejo tudi šahovsko sekcijo, ki pripravlja razna tekmovanja in se vanjo vključuje vse več članov. O aktivnosti bi smeli govoriti še pri jazz ansamblu in ženskem pevskem zboru. Več tisoč ljudi je zajelo kulturno življenje Svobode. Med vsemi sekcijami po številu gledalcev prednjači kino-sekcija, saj si je 190 filmov ogledalo 135.700 ljudi. Ob kritičnem pregledu dejavnosti Svobode smo vendarle ugotovili, da nekatere sekcije kot baletna, folklorna, filmska, klubska, niso zaživele. Res je, da je bilo delo starega upravnega odbora vsestransko in izredno požrtvovalno, čeprav ni uspelo aktivizirati vseh dejavnosti. Zato prisluhnimo mnenjem, ki jih je dala razprava o poročilih. Da bi dejavnost v tako pomembnem industrijskem središču lahko se razširila, da bi lahko nemoteno in načrtno delale še druge sekcije, ki bi vključevale predvsem mladino. Tako bi ogromno in vsestransko dejavnost vodil profesionalcec. Pomislimo tudi na to, da sta tu dve poslopji: nov kulturni dom in kinodvorana, ki ju je treba prav tako upravljati. Če ugotovljamo tako potrebo, potem lahko razumemo, kotiko je delal stari uprav-

ni odbor. Predlagali so, naj bi za upravljanje obeh domov imenovali posebno komisijo. Bolj kot doslej naj bi skrbeli za kulturno izživljanje Velenjčanov in zato poiskali primerne oblike dela.

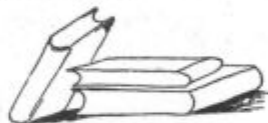
Če bi hoteli realno oceniti delo Svobode v pretekli sezoni, bi morali videti le kulturni program, izrez dela posameznih sekcij na nedeljskem občnem zboru. Kakšna kvaliteta! Na zboru so podelili vsem članom upravnega odbora in vodjem sekcij knjižne nagrade. Najbolj prizadev-

nim sekcijam so podelili še diplome in priznanja. Najstarejšemu svobodašu in dolgoletnemu igralcu tovarišu Drofeniku, ki je priklenjen na bolniško posteljo so podelili lovorov venec in ga imenovali za častnega predsednika društva. Ves v solzah se je požrtvovalni član zahvalil za pozornost in bil hvaležen za priznanje, ki so mu ga izročili predstavniki Svobode.

Na zboru so izvolili nov 19-članski upravni odbor. Pomladili so ga z nekaterimi novimi člani. Na občnem zboru so predlagali, da naj bi v tako pomembno društvo vključili več tehnične inteligence, ki je v Velenju ne manjka. Priznanje bogati dejavnosti velenjske Svobode so izrekli tudi vsi predstavniki političnega in javnega življenja.

Nova sezona za velenjsko Svobodo se je dejansko že pričela. Zato želimo, da bi jo nov upravni odbor še razširil in s kvalitetnim delom privabil še več mladine.

NOVE KNJIGE... NOVE KNJIGE...



Frank Thiess:
CUŠIMA

Dne 27. maja 1905 je japonsko vojno ladjevje pod poveljstvom admirala Toga porazilo pri otoku Cušimi rusko tihomorsko ladjevje. Ta poraz je bil tak, kot jih poznamo le malo v zgodovini pomorskih vojn. Če se vprašamo, ali je bila morda temu vzrok nesposobnost ruskega admirala, ali nizka morala njegovih posadk, moramo oboje zanikati. Rožestvenski je bil mož, obdarjen z redkimi duševnimi vrlinami, Ruske posadke pa so se hrabro bile, čeprav brez uspeha. Frank Thiess nam v svojem »romanu pomorske vojne« zelo točno odgovarja na to vprašanje. Najgloblji vzrok je bil pač v tem, da je bila carska Rusija tistega časa »orjak na lončenih nogah«. Zato je bilo rusko ladjevje slabo pripravljeno, slabše oboroženo in oklopljeno pa tudi počasnejše od japonskega Razdvojena Rusija, trhla v svoji notranjosti, ni bila več zadosti krepka da bi zdržala pretrese vojske in revolucije. Lenin je o tej bitki dejal, da pomeni vojaški polom ruske samovlade. Prav to je Thiess sijajno pokazal v svoji »CUŠIMI«, ki je nedvomno najboljšo delo o tem »somraku bogov« in njegovi tragični posledici — bitki pri Cušimi, v kateri so Rusi izgubili 27 vojnih ladij in 5000 mož. Ta resnični vojni pomorski roman ima 390 strani in stane vezan v polplatno 2150 din.

James Jones:
IZKORENINJENCI

James Jones, avtor znanega romana »Od tod do večnosti«, ki je zbudil po vsem svetu mnogo pozornosti, je ostal

zvest tudi v svojem novem delu vojni generaciji, le da prikazuje zdaj njeno usodo v obdobju med koncem druge svetovne vojne in korejskim spopadom. Zgodba se dvija na ameriškem srednjem zahodu v mestecu Parkmar (Illinois) ter postavlja v središče pripovedi brata Hirsha. Dave Hirsh, bivši pisatelj in povratnik iz druge svetovne vojne, se vrne v domače mesto kjer ima njegov brat Frank zlatarsko trgovino. Brata si nista posebno naklonjena, saj se razlikujeta že po osnovnih interesih. Medtem, ko Dave sanjari o svojem pisateljskem poklicu in nevezani življenjski usodi, si Frank prizadeva razširiti svoje podjetje ter s premetenimi špekulacijami doseči prvo mesto med gospodarstveniki veljaki svojega mesta. Usoda bratov Hirshov pa tvori le hrbtnico tega velikega dela. V knjigi spoznamo vrsto Daveovih vrstnikov, povratnikov iz druge svetovne vojne, mlade delavke uradnike, prodajalce v trgovinah, natakarje, izvoščke, bankirje, advokate profesorje, vodilne gospodarstvenike itd. Zapletajo se in razpletajo ljubezenske zgodbe, pri čemer se izrazito rišejo značilnosti treh generacij. Ta roman nam predstavlja povojno Ameriko, kot je doslej še nismo imeli priložnosti spoznati. Roman sestoji iz treh delov s 1466 stranmi. Knjiga je okusno opremljena in vezana v platno ter stane I., II., III. knjiga skupaj 6500 dinarjev.

Poleg opisanih treh knjig so izšla iz tiska še naslednja leposlovna dela: Boris Prikrič: **Nevidni sovražnik na Atlantiku**, Milan Lipovec: **Ljudje ob cesti**, Ernst Glaser: **Blišč in beda Nemcev**, Charles de Coster: **Ulenspiegel**, (Nadaljevanje na nasl. strani)

Preberite, sodelujte in prispevajte

Mestni odbor SZDLJ Velenje bo organiziral v kratkem, verjetno že v mesecu januarju 1962, širšo akcijo za zbiranje prispevkov za razširitev ljudske knjižnice. V to akcijo bo vključena vsa naša javnost, zato bo nujno čim širše sodelovanje vsega prebivalstva, da bo ta, že dalj časa predvidena akcija čim bolj uspela.

Izredno hiter razvoj Velenja, povečanje prebivalstva, širše kulturno in javno sodelovanje naših delovnih ljudi, predvsem pa vedno večje potrebe po izobraževanju naše mladine, zahteva vrsto kulturnih in izobraževalnih institucij. Ena izmed teh je naša ljudska knjižnica, ki pa zaradi vedno večjega povpraševanja ne more izpolnjevati vseh želja po izposojanju knjig in je z rastjo ostalih kulturnih ustanov in organizacij daleč zaostala za dejanskimi potrebami. Že več let se pojavljajo predlogi prebivalstva, posebno bralcev knjig, po rešitvi tega vprašanja. Toda kot vsepovsod, tudi tukaj nastopa eden glavnih pogojev, to je kako pridobiti finančna sredstva za izvedbo teh zahtev in želja.

Ljudska knjižnica v Velenju ima na razpolago samo okrog 4000 knjig in niti ene tretjine zahtev bralcev po izposojanju ne more zadovoljiti, kajti ljubiteljev lepe knjige je v Velenju že precej, posebno med mladino jih je vedno več. Knjige služijo za razvedrilo in za izobraževanje doma, na raznih seminarjih in tudi v šolah. Mnogi od teh si zaradi visokih cen teh knjig ne morejo privoščiti in zato obstaja edina možnost, kot je to vsepovsod, da si prebivalstvo razmeroma za majhen denar lahko privoščijo z izposojanjem knjig tudi kvalitetnejše leposlovne, mladinske in tudi poljudnoznanstvene knjige.

Ob dosedanjem izposojanju se naberejo sredstva komaj za redno vzdrževanje in stroške poslovanja, za

samo razširitev pa ni finančnih sredstev.

Ta akcija nabiranja sredstev se bo po odobritvi pristojnih organov izvajala v vsem našem javnem življenju in na območju Velenja, in sicer pri:

gospodarskih organizacijah, zavodih in ustanovah, sindikalnih podružnicah, osnovnih organizacijah, društvih in združenjih, trgovskih lokalih, v trafikah, v gostinskih lokalih, v drugih javnih lokalih, na javnih prireditvah, na šolah, tečajih in predavanjih, v okviru stanovanjske skupnosti po vseh hišnih svetih ob sodelovanju vsega prebivalstva, posebno pa mladine.

Prispevki gospodarskih organizacij so prostovoljni, prav tako zavodov in ustanov, sindikalnih in ostalih organizacij ter društev.

Za ostalo prebivalstvo in za vse javne lokale, šole, tečaje in predavanja ter hišne svete pa bodo izdani posebni oštevilčeni bloki, glaseči na določeni minimalni znesek prispevka (5 din, 10 din, 20 din in 50 din) in se bo to zbiranje izvajalo v določenem tednu, verjetno v mesecu januarju.

Zbiranje sredstev oziroma prispevkov se bo izvajalo izrecno v korist ljudske knjižnice za nakup večjega števila leposlovnih, poljudnoznanstvenih in drugi knjig.

Prebivalci Velenja! Gospodarske in družbene organizacije! Prispevajte v korist ljudske knjižnice!

Mladina, prispevaj po svojih močeh!

Hišni sveti podprite zbiranje prispevkov!

S sodelovanjem nas vseh, posebno pa naših članov kolektiva, vzporedno z vsemi ostalimi uspeh ne bo izostal in tudi na tem področju bo Velenje pridobilo na uspehih in dosežkih naših delovnih ljudi.

Zato je Mestni odbor SZDL Velenje na predlog večjih organizacij in na željo prebivalstva sklenil organizirati širšo akcijo za nabiranje finančnih sredstev in v ta namen ustanovil posebno sekcijo za izvedbo te akcije.

Viljem Bencik

Kje bomo silvestrovali?

Pred durmi je Silvester. Se zadnji vzdihljaji in že bo za nami staro leto, leto velikih uspehov v našem gospodarstvu, leto, ki je bilo prepolno skrbi in prepolno teženj vsega miroljubnega človeštva, da se ohrani mir na svetu; osnovni pogoj za razvoj vsakega posameznika in naroda — vsega človeštva.

Za nas, za naše narode pa je bilo to leto še prav posebej veličastno — slavili smo dvajsetletnico socialistične revolucije, slavili smo eno najnaprednejših pridobitev naše revolucije — razraščanje socialistične demokracije.

Zato bo to leto za nas zapisano in uvrščeno med najpomembnejše letnice — v okviru našega kraja pa to leto pomeni začetek razvoja turizma in gostinstva.

Sneži, Bela odeja pokriva zemljo in vse je bolj umirjeno in sproščeno. Jesenska sivina je za nami, človek lažje diha in zagrabi ga prav otročja želja, da bi šel in se povaljal v snežni belini. No, to se kaj hitro posreči smučarju-amaterju, še lažje pa se nam bo posrečilo po razigranem silvestrovanju.

In kje bomo SILVESTROVALI? Mnogi vsekakor v krogu svoje družine — svojih najdražjih. Drugi pa se bodo odločili, da odložijo skrbi in

se sproščeno razvedrijo v gostinskih prostorih, kjer skupno med znanci in neznanci pričakajo Novo leto, t. j. se v veselem okolju prijetne zabave poslovijo od starega leta.

Kolektiv hotela »PAKA« Velenje vam zato pripravlja izredno pester in prijeten prehod iz starega v novo. Vsi prostori hotela bodo pričakali svoje goste, kar se da v prijetnem in toplen vzdušju. Čudovita, moderna dekoracija, svojstvena razsvetljava, odlična jazz glasba in še in še najspremenljivi delno obličje tistega, kar je vezalo vsakega posameznika v leto 1961.

Potrudili se bomo, da bo ta večer resnično drugačen od ostalih večerov in da bo nenehna skrb izginila ter se potopila v brezskrbno veselje in razigranost.

Zagotavljamo vam takšno pestrost in iznajdljivost ter svojstvenost silvestrovanja v našem hotelu, da bodo vsi tisti, ki vas bodo srečevali v jutranjih urah Novega leta, brali v vaših očeh: »To sprostitev je lahko ustvarilo silvestrovanje le v hotelu »PAKA«.

Torej, nasvidenje na silvestrovanju!

Priporoča se kolektiv hotela »PAKA«

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

Ivan Šibl: **Vojni dnevnik**, Janez Mencinger: **Zbrano delo**, Zora Mutavdžić: **Tito in umetniki**, Robert Heinlein: **Dvojna zvezda**, Aleksej Tolstoj: **Aelita**, Fran Milčinski: **Butalci**, France Bevk: **Lukec in njegov škorec**, Tone Seliškar: **Ljudje z rdečim cvetom**, Pavel Nilin: **Brez usmiljenja**, Vladimir Kralj: **Mož, ki je strigel z ušesi in Slovenske ljudske pesmi**. Opisali smo nekaj knjig, iz tiska jih je izšlo mnogo več, zaradi tega prosimo cenjene bralce, da si jih ogledajo v knjigarni R.



„Partizan-Rudar“ jesenski prvak

10. decembra 1961 je bil končan jesenski del prvenstva Celjske nogometne podzveze. Prvak jesenskega dela prvenstva je »Partizan-Rudar«, prod »Kovinarjem« iz Štor, ki zaostaja le za eno točko in »Olimpom« iz Celja, ki ima 18 točk. Zanimivo je, da je »Partizan-Rudar« izgubil le eno točko v derby tekmi z Olimpijom v Velenju, ki se je končala z neodločenim rezultatom 2 : 2 in tako ostal v jesenskem delu neporažen. Kot je razvidno iz spodnje lestvice, bo moral »Partizan-Rudar« tudi v spomladanskem delu ostati neporažen, če bo hotel obdržati prvo mesto in si s tem dobiti pravico za sodelovanje v kvalifikacijah za slovensko consko ligo. »Kovinar« Store namreč zaostaja le za 1 točko in bi pomenila

izguba samo ene tekme istočasno tudi izgubo prvega mesta.

Z ozirom na to, da ima »Partizan-Rudar« spomladi najtežje tekme prav v prvih štirih kolid, in to s Kovinarjem, Olimpijom in Šmartnem ob Paki, je nogometni odbor sklenil, da se bodo igralci pripravljali preko zime in če se bo to uresničilo, lahko pričakujemo samo najboljšo — prvo mesto v CNP.

Če bi »Partizan-Rudarju« uspelo osvojiti prvo mesto v CNP, bi bila s tem premagana prva ovira na poti do skupnega cilja, igralcev, nogometnega odbora in vseh ljubiteljev nogometa v Velenju, to je uvrstitev v Slovensko consko ligo.

Končna lestvica po jesenskem delu prvenstva Celjske nogometne podzveze:



1. »Partizan-Rudar«, Velenje	11	10	1	0	63:3	23
2. »Kovinar«, Store	11	10	0	1	51:8	22
3. »Olimp«, Celje	10	8	1	1	48:5	19
4. »Partizan«, Šmartno ob Paki	11	7	0	4	50:13	14
5. »Partizan«, Konjice	11	6	1	4	37:24	12
6. »Partizan«, Šoštanj	11	4	1	6	34:19	9
7. »Partizan«, Zalec	11	3	2	6	33:49	8
8. »Steklar«, Rog. Slatina	11	3	2	6	17:33	8
9. »Savinja«, Nazarje	10	3	1	6	19:53	7
10. »Partizan«, Zreče	11	1	2	3	11:56	4
11. »Partizan«, Rogatec	11	2	0	9	7:44	4
12. »Partizan«, Vrnsko	11	1	0	10	16:76	2

7. lestvici ni upoštevana zaostala tekma »Olimp« Celje : »Savinja« Nazarje, ki je bila preložena zaradi slabega vremena.

Prve skakalne tekme v novi sezoni

Inž. Jevšenak Lojze

Letos je razmeroma zgodaj zapadli sneg, pa čeprav ga ni veliko, omogočil našim skakalcem, da so lahko kmalu začeli trenirati in se pripravljati za letošnjo sezono, ki obeta, da bo polna raznih tekmovalcev. Ze v nedeljo, 10. decembra so se pomerili v klubski tekmi na 30-meterski skakalnici, kjer je pri članih zmagal Polde Krevselj, pri mladincih pa Drago Bizjak.

Prva meddržtevna preizkušnja v letošnji sezoni pa je čakala naše skakalce v nedeljo, 17. decembra t. l. na 30-meterski skakalnici v Velenju, kjer se je pomerilo 28 tekmovalcev iz naslednjih društev: SK »Fužinar« Ravne, SK »Elektro« Šoštanj, SK »Svoboda« Kisovec in domači »Partizan-Rudar«. Nekaterim tekmovalcem, zlasti vsem gostom se je poznalo, da so bili to nedeljo prvič v novi sezoni na skakalnici, vendar so bili vsi tekmovalci izredno borbena. Posebnega priznanja pa so bili deležni pionirji, ki so se korajžno spuščali z vrha zaleta in nekateri od njih dosegli prav lepe skoke.

Z ozirom na ugodno vreme in na dobro formo nekaterih skakalcev se je vodstvo tekmovalcev odločilo, da bo naknadno izvedlo še tekmovalce na 45-meterski skakalnici. Prijavilo se je kar 14 tekmovalcev, od teh so 4 po poskusnem skoku odstopili, 10 se jih je pomerilo v konkurenci, od teh je bil eden iz Šoštanja, ostali pa so bili sami domačini. Gledalci so bili priča nekaterim že prav lepim skokom. Prednjačila sta Polde Krevselj in Drago Bizjak, ki sta imela najdaljše skoke in brez padca, pa tudi Milan Hladin in Karel Majdak sta pokazala lep stil in dolge skoke, vendar se zaradi podrsa pri enem skoku nista mogla uvrstiti v borbo za prvo mesto.

Uglejte si

KINO

- Od 3. do 5. januarja:
»VZKIPELO MESTO«
slovenski film
- Od 6. do 8. januarja:
»NOČNI PREHOD«
ameriški film
- Od 10. do 12. januarja:
»POLIKARP«
italijanski film
- Od 13. do 15. januarja:
»SLABE ZENE«
francoski film
- Od 17. do 19. januarja:
»PRINC IN IGRALKA«
ameriški film

Vsem športnikom Velenja želi
srečno in uspešno novo leto 1962

UPRAVNI ODBOR
STVD »PARTIZAN-RUDAR«



V MESECU NOVEMBRU IN DECEMBRU SO BILI SPREJETI V SLUŽBO PRI RLV NASLEDNJI:

V jamo:

Bonač Andrej, nakladalec; Veler Jože, ključavničar; Vivod Ivan, oplemenjevalec premoga; Habjančič Anton, nakladalec; Šoštarčič Janez, nakladalec; Krčan Stanko, nakladalec; Meža Bogomir, ključavničar; Franc Kozovinc, kovač; Kumer Zdravko, nakladalec; Čerenak Jože, nakladalec; Uršelj Jože, nakladalec; Lebeničnik Ivan, polkovnik, kopač; Videmšek Stefan, nakladalec; Krivec Franc, kopač; Brglez Ivan, nakladalec; Viher Alojz, kopač; Borovnik Vincenc, nakladalec; Lukež Janez, kopač.

Gradbeni obrat:

Raščan Anton, zidar; Pintarič Nikola, zidar.

Zunanji obrat:

Rednak Rudolf, delavec; Rahten Antonija, uslužbenka; Rednak Anton, delavec; Višner Franc, nekval. delavec

Strojni obrat:

Šepel Franc, strojni delavec.

IRS

Pečovnik Anton, visokokvalificiran strugar.

Obrat »EFE«:

Škoflek Viktor, delavec.

Direkcija:

Mramor Janez, rudarski tehnik.

Projektivni biro:

Inž. Drolc Branko, gradb. inženir.

V MESECU NOVEMBRU IN DECEMBRU SO ODŠLI IZ PODJETJA

Zlomisljič Zofija, pogodbeno; Horvat Stefan, pogodbeno; Živkovič Marija, pogodbeno; Rezo Slavko, pogodbeno; Rezo Ivan, pogodbeno; Rezo Jure, pogodbeno; Dolar Rajmi, po odpovedi podjetja; Tadej Karl, samovoljno; Cardič Ivan, samovoljno; Kovačević Ivan, samovoljno; Zlomisljič Grabo, pogodbeno; Zlomisljič Simo, samovoljno; Zlomisljič Drago, pogodbeno; Zagoričnik Peter, samovoljno; Valenčak Anton, samovoljno; Topič Ivan, pogodbeno; Solda Ljubomir, samovoljno; Arnšek Ivanka, samovoljno; Planberger Albin, sporazumno; Kolesarič Ago, samovoljno; Ivančević Milan, pogodbeno; Horvat Franjo, samovoljno; Franc Golč-

Personalne VESTI

man, redna odpoved; Glas Jože, samovoljno; Dimič Vinko, samovoljno; Anton Čapko, pogodbeno; Čakovič Mate, samovoljno; Čas Marija, pogodbeno; Šuman Frida, samovoljno; Sori Stanko, sporazumno; Urbanc Jože, sporazumno; Kavčič Pavel, samovoljno; Zganec Lovro, pogodbeno; Zadravec Drago, pogodbeno; Zlomisljič Ivan, pogodbeno; Topič Zdravko, pogodbeno; Topič Marko, pogodbeno; Tratnik Vera, por. Šimek, po odpovedi podjetja; Sakač Mijo, pogodbeno; Soldo Jure, pogodbeno; Pušič Ante, pogodbeno; Petričušič Stjepan, pogodbeno; Novak Martin, pogodbeno; Markota Mirko, pogodbeno; Luknar Anica, po odpovedi podjetja; Lukman Stjepan, pogod-

beno; Govedič Josip, pogodbeno; Dukič Peter, po odpovedi podjetja; Budimir Marjan, pogodbeno; Abdič Hasan, pogodbeno; Kolar Jože, samovoljno; Kraljevič Zeljko, pogodbeno; Kraljevič Milan, pogodbeno; Mihajl Božo, pogodbeno; Marinič Dragan, pogodbeno; Miličević Paško, pogodbeno.

V JLA so odšli:

Simonišek Adolf, Goršek Roman in Civič Ivan.

V pokoj so odšli:

Stropnik Anton, Nedok Peter (invalidski upokojenec), Strigl Martin (invalidski upokojenec), Sevčnikar Ciril, Fužir Anton, Tamšek Ignac, Blatnik Rafael, Grebenšek Vinko, Ribič Alojz

PREKLIC

Edvard Cesnik, Kersnikova 3, Velenje, zaposlen pri RLV, mat. številka 65 preklicujem veljavnost plačilnega kartončka za dviganje plač.

DELAVSKA UNIVERZA VELENJE ŽELI

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO

VSEM SVOJIM PREDAVATELJEM IN SLUŠATELJEM,
KI SODELUJEJO PRI IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

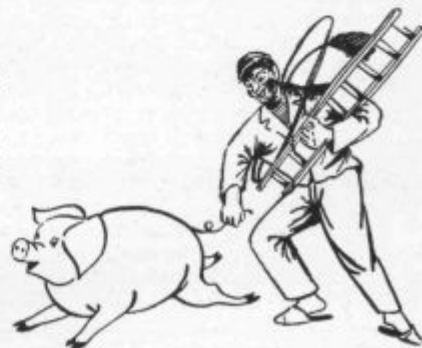
Cenjene stranke obveščamo, da se bomo s 1. januarjem 1962
preselili v prostore Komunalne banke Velenje, Šaleška cesta 18.

Celjska mestna hranilnica
Podružnica Velenje

☆☆

Najboljše želje
za novo leto 1962

Uredništvo časopisa
»Rudar«



☆☆



Spozee vihar

Jože Tekavec: 8

III.

Dnevi so zelo hitro potekali. Vsak dan se je slišalo kaj novega. Ljudje so se zaupno pogovarjali, da so tu in tam videli partizane. Širila se je govorica, da so partizani sami mladi fantje, zelo dobro oboroženi ter zelo vjudni in prijazni z ljudmi.

Preko literature, ki se je redno raznašala po vseh vaseh Bloške planote, so se ljudje čedalje bolj približevali osvobodilni fronti, ker so potem nje prihajali do spoznanja, da ne morejo verjeti okupatorskim časopisom, ker ti ne objavljajo dejanskega stanja, ampak so propagandno sredstvo za nemški in italijanski fašizem.

»Slovenski poročevalec« in drugo čtivo si je iz dneva v dan utiralo pot v vsako hišo od tistih ljudi, ki so sodelovali in z odobravanjem gledali na OF pa tudi do tistih, ki so do tedaj še z nezaupanjem gledali na OF ali pa so bili do nje celo nasprotno usmerjeni.

Župnik Hren se je zelo jezil, ko je spoznal, da si OF z dneva v dan pridobiva zaupanje pri ljudeh, da se ljudje še nadalje povezujejo z osvobodilno fronto. Nekega dne je sklical svoje najbolj zaupne katoliške fante in dekleta »Marijine družbe« iz cele fare v prosvetno dvorano in jim dejal: »Fantje in dekleta! Nastopili so težki časi za naš narod. Cerkev in vera sta v nevarnosti pred brezbožnim komunizmom, ki je začel zastrupljati poštene katoliške ljudi in jim obljublja svobodo. Komunisti imajo cilj, da prodajo našo domovino Rusiji, ljudje pa jim navno nasedajo, ker ne vedo, da je to delo satana, ki hoče pogubiti svet. Danes ni dovolj, da samo pobožno molimo, temveč moramo pristopiti k aktivnemu delu — v borbo proti satanu. Naša dolžnost je, da se tesno strnemo okoli rimskih vojakov, kajti to vojsko je poslal sam bog, da nas bo branila pred komunisti. Mi vsi moramo biti budni, da bomo zasledili vsakega, ki bi se kakorkoli povezal z OF, kajti OF je plašč komunizma. Pod ta plašč skuša satan zvatiti krščanske ljudi in jih zapeljati v večno pogubljenje. Fantje in dekleta! Nas je bog poklical, da bomo stali v prvih vrstah te borbe. Kakor hitro bomo koga zasledili, da

se je povezal z OF, ga moramo takoj zabeležiti in nadalje zasledovati s kom se bo družil. Pri meni se bo nahajal spisek vseh teh zaslepljenec, vi pa morate za vsakega povedati, da ga bomo vzeli v evidenco. Zavedati se moramo, da sovražnik ni nevaren, če vemo, kje se nahaja. Zato je naša sveta dolžnost, da bomo natančno vsakega napisali. Kadar bo bog hotel, da uničimo satansko delo, bomo dobili na pomoč rimsko vojsko, v kolikor bi ne mogli sami obračunati. Dosledno bomo uničili vse naklepe satana, ki se skriva v brezbožnem komunizmu. S tem bomo obvarovali ljudi pred večnim pogubljenjem in jim rešili vero v boga.

Ali ste vsi za to borbo?« je vprašal župnik Hren.

»Vsi, vsi!« se je slišal odgovor.

»Dobro je,« je dejal župnik. »Pa se pogovorimo kar naravnost. V naši fari se je pojavila kuga komunizma v vaseh: Nova vas, Ravnik, Hudi vrh in Ravne. Te vasi so za nas najbolj nevarne, zato moramo biti v teh vaseh najbolj budni in vsakega, ki ga sumimo, da bi se povezal z OF, moramo temeljito zasledovati. Po drugi strani pa moramo biti v dobrih odnosih z italijansko vojsko. Če pridejo vojaki v vas, bodite z njimi prijazni, kajti kot sem že dejal, zavedati se moramo, da so to naši rešitelji, da je to vojsko k nam poslal sam bog, da z njihovo pomočjo uničimo komunizem in ohranimo našemu narodu dom in vero.«

S temi besedami je župnik Hren zaključil sestanek in pobožna klerikalna družčina, pripravljena na špijonažo in izdajstvo svojega lastnega naroda, se je počasi razšla.

Drugi dan se je župnik Hren odpeljal v spremstvu političnega komisarja občine v Velike bloke do komandanta tamkajšnje postojanke in mu z veseljem sporočil, da je imel sestanek s svojimi fanti in dekleti, na katerem se je pogovoril o delu obveščevalne službe. Komandant italijanske postojanke je bil zelo vesel župnikovega prihoda, še bolj pa sporočila. Ob odhodu je ga potrepjal po rami in dejal: »Bonno, bonno sinjor župnik. Kadar boste kaj zvedeli o ljudeh, ki se povezujejo z Osvobodilno fronto, pridite povedat, saj veste, da so vam pri nas vrata vedno odprta.«

»Seveda, seveda,« se je klanjal

župnik Hren. »Vi veste, da sem vam zvest in pripravljen narediti vse z našo rimsko vojsko, katero je blagoslovil sam sveti oče papež Pij XII.« Nato je nadaljeval: »Naši ljudje imajo v rimsko vojsko veliko zaupanje, ker vedo, da bo Ducejeva vojska z božjo pomočjo do kraja uničila največjega sovražnika človeštva — komunizem in uvedla pri nas dvatisočletno rimsko kulturo.«

Po teh besedah je župnik Hren z obema rokama stiskal komandantovo desnico, se spoštljivo in globoko poklonil ter počasi odšel.

Po sesanku, ki ga je imel župnik Hren s katoliškimi fanti in dekleti, so se začela nekatera tako imenovana »katoliška dekleta« tesneje družiti z italijanskimi vojaki. Kako bi se ne, ko pa je sam župnik naročil, da morajo biti v boljših odnosih z njimi. Če hočejo biti v boljših odnosih, jih morajo vabiti v hišo, gledati jih s smehljajočimi in zaljubljenimi pogledi, gladiti jim roke in se sem in tja vreči kakemu »makaronarju« okrog vratu.

Ker je organizacija OF imela čedalje večji vpliv med ljudmi, je te pojave hitro zasledila. Po vaseh je organizirala trosilno akcijo letakov in manjših listkov, na katerih je poimensko sramotila dotična dekleta, ki so se družila z Italijani. V eni noči so bili raztroseni listki in letaki po vseh vaseh Bloške planote. Ljudje so pozdravljali javno ožiganje teh deklet, saj so povsod govorili samo o tem, kako pravilen ukrep je naredila OF, ko je te redke cvetke javno osramotila.

★

Poletje je šlo že h koncu. Kmetje so vozili zadnje žito z njiv. Iz skednjev so se slišali cepci, ki so glasno ponavljali svojo pesem: »Pika-poka, pika-pok!«

Zvečer se je Lojze utrujen vlegel spat. Čudne misli so mu rojile po glavi in ga zadrževale, da ni mogel zaspati. Med rahlim šumom od vetra se zibajočih dreves je zaslišal korake in ropot orožja. »Kaj je to,« si je mislil? »Ali so Italijani? Kaj iščejo? Pa menda nismo izžani?« Koraki so se ustavili in nekdo je potrkal na vrata. Lojze je zadržal sapo in čakal kaj bo. Udarci na vratih so se ponovili. Lojze je premišljeval, kaj naj stori. Ali naj se oglasi, ali naj bom kar tiho?